

RUGĀJU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA

2020-2026

STRATĒGISKĀ DAĻA

SATURS

Saturs	2
Ievads	3
Saīsinājumi	4
1. Ilgtermiņa un vidējā termiņa stratēģiskie uzstādījumi	5
1.1. Rugāju novada specializācija.....	5
1.2. Stratēģiskais ietvars	6
2. Sasniedzamie rezultāti.....	8
2.1. VTP1 - Uzņēmējdarbības un infrastruktūras attīstība	8
2.2. VTP2 - Izglītības, sporta, kultūras, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu attīstība.....	9
2.3. VTP3 – Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana.....	9
3. Rugāju novada stratēģisko uzstādījumu atbilstība Latgales reģiona stratēģijai	10
4. Attīstības programmas īstenošana un uzraudzība	10

IEVADS

Rugāju novada dome ar 2018.gadā 16.augusta domes sēdes lēmumu Nr.143 uzsāka Attīstības programmas 2020. – 2026. gadam izstrādi.

Rugāju novada attīstības programma 2020. – 2026. gadam izstrādāta, pamatojoties uz likumu par “Par pašvaldībām”, 2014. gada 14. oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) dokumentiem “Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” (03.12.2014.) un “Nozaru politiku vadlīnijas pašvaldībām” (07.10.2014.).

Izstrādājot Attīstības programmu, ir ņemta vērā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam, Nacionālais attīstības plāns, Latgales plānošanas reģiona spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, kā arī citi Latvijas un novadu attīstības plānošanas dokumenti, kas minēti Attīstības programmas atsaucēs.

Attīstības programma sastāv no trijiem sējumiem:

- Esošās situācijas raksturojums un analīze;
- **Stratēgiskā daļa;**
- Rīcības plāns un investīciju plāns.

Stratēgiskā daļa ir balstīta uz esošās situācijas izpētes rezultātiem un secinājumiem tādējādi norādot novada specializāciju un definējot vīziju, vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un paveicamos uzdevumus. Sējuma nobeigumu veido Rīcības un Investīciju plāni, kas parāda konkrētus paveicamos darbus un nepieciešamo finansējumu.

SAĪSINĀJUMI

LPR	Latgales Plānošanas reģions
IAS	Ilgtermiņa attīstības stratēģija
AV	Attīstības vīzija
IP	Ilgtermiņa prioritāte
SP	Stratēģiskā prioritāte
SM	Stratēģiskais mērķis
U	Uzdevumi
P1, P2, P3	Prioritātes (ar kārtas numuriem)
VTP	Vidēja termiņa prioritātes
RV	Rīcības virziens
AP	Attīstības programma
ĢAC	Ģimeņu atbalsta centrs
NAP	Nacionālais attīstības plāns
RN	Rugāju novads

1. ILGTERMIŅA UN VIDĒJĀ TERMIŅA STRATĒGISKIE UZSTĀDĪJUMI

1.1. RUGĀJU NOVADA SPECIALIZĀCIJA

Rugāju novada specializācija atspoguļo pašvaldības perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus. Novada resursi ir meži, purvi, lauksaimniecības zemes, aizsargājamās dabas teritorijas, kultūrvēsture.

Ekonomiskā izaugsme novadā ir iespējama, attīstot infrastruktūru un padarot novadu ērti sasniedzamu ne tikai Latvijas mērogā, bet arī no Krievijas un Baltkrievijas. Austrumu pierobežas tuvums zināmā mērā ir apgrūtinājums novadam, taču šo aspektu var vērtēt arī kā resursu, mērķtiecīgi darbojoties pie pārrobežu investīciju piesaistes.

Attīstīta infrastruktūra sekmētu jaunu uzņēmumu piesaisti novadā, kas, savukārt, turpinātu attīstību gan lauksaimniecības nozarē, kas ir novada lielākais resurss, gan mežsaimniecības jomā, gan tūrisma jomā un citās nozarēs.

Izvērtējot Rugāju novada dabas un cilvēku resursus, kā arī ģeogrāfisko novietojumu, novadā prioritārā kārtībā būtu jāattīsta:

- Infrastruktūra iedzīvotāju vajadzībām (ceļu seguma uzlabošana, gājēju un veloceliņu izbūve, apgaismojuma ierīkošana, u.c.)
- Infrastruktūra lauksaimniecības un mežizstrādes vajadzībām;
- Uzņēmējdarbība novada ietvaros (pakalpojumi, kas apmierina novada iedzīvotāju pieprasījumu);
- Uzņēmējdarbība ārpusnovada ietvaros (saražotās produkcijas eksports uz citiem novadiem vai ārpus Latvijas robežām);
- Kultūrvēsturiskais un novadpētnieciskais tūrisms;
- Aktīvā tūrisma infrastruktūra (pārgājienu un pārbraucienu maršruti, naktsmājas, ēdināšanas serviss, piekļuve apskates objektiem, u.c.)
- Dzīvojamā fonda piedāvājums jaunām ģimenēm un Balvos strādājošajiem.

Šobrīd Rugāju novada ekonomiskās darbības pamatnozares ir kokapstrāde, piena un gaļas lopkopība, graudkopība.

1.2. STRATĒGISKAIS IETVARIS

Rugāju novada Attīstības programma 2020. – 2026. gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kur noteikti vidēja termiņa prioritātes septiņiem gadiem. Nosakot vidēja termiņa prioritātes, tika ņemta vērā Rugāju novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam, kur savukārt noteikta attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes, kas būtu jāsasniedz novadam līdz 2030.gadam. Visu līmeņu prioritātes ir saskaņotas, lai sasniegtu attīstības stratēģijā uzstādītos stratēģiskos mērķus.

Attīstības vīzija (AV)

Stratēģiskie mērķi (SM) ir koncentrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērsts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Ilgtermiņa prioritātes (IP) ir svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu stratēģisko mērķu sasniegšanu.

Vidējā termiņa prioritātes (VTP) ir svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanu. Tās tiek noteiktas, izvērtējot resursus, iespējas, pašreizējās situācijas analīzi, riskus, novada stiprās un vājās puses, kā arī ņemot vērā ilgtermiņa prioritātes.

Rīcības virzieni (RV) ir konkrētu pasākumu kopums, kas izvirzīts noteikto vidējā termiņa prioritāšu sasniegšanai. Risināmie uzdevumi ir iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīts noteiktu virzienu sasniegšanai, nodrošinot kompleksā atbalsta mehānisma izveidi.

Rugāju novada attīstības vīzijas pamatkategorijas un rezultātu sasniegšanas vektori ir parādīti **Attēlā 1.2.1.** (skat. nākamajā lpp.).

↓

ATTĪSTĪBAS VĪZIJA (AV)	Rugāju novads ir uzņēmējdarbībai piemērota, sakopta un pievilcīga vide ar bagātu kultūrvēsturisko mantojumu un tradīcijām, ar attīstītiem pakalpojuma centriem, sakārtotu infrastruktūru, kur dzīvo darbīgi, sabiedriski aktīvi iedzīvotāji.		
STRATĒĢISKIE MĒRĶI (SM)	SM1 Attīstīta uzņēmējdarbība un infrastruktūra	SM2 Cilvēka dzīves labklājība	SM3 Tīra vide
ILGTERMIŅA PRIORITĀTE (IP)	IP1 Veiksmīga uzņēmējdarbība un sakārtota infrastruktūra	IP2 Pieejami izglītības, sporta, kultūras, veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi	IP3 Attīstīta vides kvalitāte
VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTE (VTP)	VTP1 Uzņēmējdarbības un infrastruktūras attīstība	VTP2 Izglītības, sporta, kultūras, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu attīstība	VTP3 Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana
RĪCĪBAS VIRZIENI (RV)	RV1 Uzņēmējdarbības vides attīstība:	RV1 Kvalitatīva izglītība, sporta un jaunatnes lietas:	RV1 Vides kvalitātes saglabāšana un attīstība:
UZDEVUMI (U)	U1: Atbalstīt un stiprināt esošos uzņēmējus U2: Veicināt jauno uzņēmumu piesaisti U3: Veicināt jauno uzņēmumu piesaisti U4: Uzlabot un izveidot uzņēmējdarbībai nepieciešamo infrastruktūru	U1: Uzlabot izglītības iestāžu infrastruktūru U2: Pilnveidot izglītības pakalpojumus U3: Nodrošināt interešu un mūžizglītības iespējas U4: Veicināt jauniešu prasmes un konkurētspēju	U1: Veicināt ēku energoefektivitātes paaugstināšanu U2: Veicināt apkārtējās vides saglabāšanu un atjaunošanu U3: Nodrošināt atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstību
	RV2 Tūrisma attīstība:	RV2 Kvalitatīva veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi:	RV2 Dabas resursu izmantošana, saskaņojot dabas vērtību aizsardzību ar teritorijas ekonomisko attīstību:
	U1: Attīstīt un uzturēt tūrisma infrastruktūru U2: Popularizēt novada tūrisma iespējas	U1: Sniegt iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un veselības aprūpi U2: Attīstīt kvalitatīvu, organizētu sociālo darbu novadā U3: Uzlabot sociālo drošību novadā	U1: Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu
	RV3 Transporta infrastruktūras attīstība:		
	U1: Attīstīt satiksmes infrastruktūru U2: Veicināt ūdenssaimniecības un kanalizācijas sistēmas attīstību U3: Uzlabot meliorācijas sistēmas	RV3 Kultūras attīstība:	
	RV4 Tehniskās infrastruktūras attīstība:	U1: Veicināt kultūras un atpūtas pasākumu piedāvājuma daudzveidību	
	U1: Attīstīt dzīvojamo fondu	U2: Nemateriālā mantojuma apzināšana un saglabāšana	
	RV5 Efektīva publiskā pārvalde:		
	U1: Pilnveidot pašvaldības pakalpojumu kvalitāti un pieejamību U2: Attīstīt pašvaldības, valsts institūciju, NVO un privāto sadarbību un partnerību U3: Stiprināt pašvaldības un to iestāžu kapacitāti		

Attēls 1.2.1. Augstākā un vidējā līmeņa prioritātes Rugāju novada ilgtspējīgai attīstībai

2. SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

Pamatojoties uz Rugāju novada Attīstības programmas 2013-2019 sniegtajiem rādītājiem un plānotajiem rezultātiem, var izsekot attīstības rādītāju izmaiņām no iepriekšējā plānošanas perioda sākuma. Visi minētie rādītāji ir norādīti saskaņā ar Rugāju novada *Attīstības programmas 2013.-2019.gadam* un *Attīstības programmas 2020.-2026.gadam esošās situācijas sadaļā* minētajiem datiem, izņemot tos rādītājus, kuru avots ir minēts atsaucēs.

2.1. VTP1 - UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA

Attīstības rādītājs	Attīstības programma (AP) 2013-2019			Attīstības programma (AP) 2020-2026		
	Bāzes gads	Vērtība	Plānotais rezultāts 2019.gadā	Bāzes gads	Vērtība	Prognozējama is rezultāts 2026.gadā
Reģistrēto uzņēmumu skaits	2012.	34	34	2018.	34	40
Likvidēto uzņēmumu skaits/gadā	2012.	60	60	2018.	60	30
Reģistrēto bezdarbnieku skaits	2012.	156	156	2018.	156	110
Uzlaboto pašvaldības ceļu/ielu kopgarums	2012.	31,45 km	31,45 km	2018.	31,45 km	22 km
Uzlaboto pašvaldības ceļu/ielas ar asfalta segumu	2012.	1,95 km	1,95 km	2018.	1,95 km	2 km
Uzlaboto pašvaldības ceļu/ielas ar grants segumu	2012.	29,5 km	29,5 km	2018.	29,5 km	20 km
Apgaismotu ielu garums	2012.	3,5 km	3,5 km	2018.	3,5 km	1 km
Jaunuzbūvētie daudzdzīvokļu nami	2012.	0	1	2018.	0	1
Izbūvēto/pārbūvēto kanalizācijas tīklu garums	2012.	0 km	0 km	2018.	0 km	2 km
Uzņēmējdarbības un tūrisma attīstības centrs	2012.	0	1	2018.	1	1
Profesionālās izglītības programmas	2012.	0	3	2018.	0	3
Tūrisma takas un maršruti	2012.	1	3	2018.	1	3
Labiekārtotas atpūtas vietas	2012.	3	4	2018.	3	4
Naktsmītņu skaits	2012.			2018.		
Publiskie Interneta pieejas punkti	2012.	6	8	2018.		
Vienotie klientu apkalpošanas centri	2012.	0	1	2018.	2	2
Starptautiskie sadarbības projekti	2012.	0	2	2018.	1	2
Īstenoto PPP projektu skaits	2012.	0	1	2018.	0	1
Apmācības pašvaldības darbiniekiem	2012.	1	3	2018.	0	3
Iespieddarbu skaits par Rugāju novadu	2012.	1	4	2018.	2	2

Attēls 2.1.1. VTP1 attīstības rādītāju sasaiste ar AP 2013-2019 un AP 2020-2026

2.2. VTP2 - IZGLĪTĪBAS, SPORTA, KULTŪRAS, VESELĪBAS APRŪPES UN SOCIĀLO PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA

Attīstības rādītājs	Attīstības programma (AP) 2013-2019			Attīstības programma (AP) 2020-2026		
	Bāzes gads	Vērtība	Plānotais rezultāts 2019.gadā	Bāzes gads	Vērtība	Prognozējamo rezultātu 2026.gadā
Pirmās medicīniskās palīdzības punkti	2012.	2	2	2018.	2	1
Ģimenes ārsti	2012.	1	1	2018.	2	1
Zobārsts	2012.	1	1	2018.	1	1
Izglītības iestādes	2012.	3	3	2018.	3	3
Sociālās aprūpes centri	2012.	1	1	2018.	1	1
Dienas aprūpes centrs pieaugušajiem ar garīga rakstura traucējumiem	2012.	0	1	2018.	0	1
Mobilās brigādes izveide (veselības aprūpe)	2012.	0	0	2018.	0	1
Dienas sociālā centra izveide dažādām vecuma grupām	2012.	0	0	2018.	0	1
Jauniešu iniciatīvu-interesu centri	2012.	1	1	2018.	1	1
Kultūras iestādes	2012.	2	2	2018.	2	2
Bibliotēkas	2012.	4	4	2018.	4	4
Sporta un aktīvās atpūtas infrastr. objekti	2012.	2	5	2018.	5	7
Bērnu spēļu laukumu skaits	2012.	0	2	2018.	2	3
Modernizētas mācību telpas	2012.	0	2	2018.	5	5
Tālākizglītības pasākumi iedzīvotājiem	2012.	0	3	2018.	5	5
Neformālās izglītības piedāvājumu skaits	2012.	0	3	2018.	3	3
Novada tradīciju pasākumi	2012.	12	15	2018.	15	15
Atbalstītie sportisti	2012.	7	10	2018.	10	10
Rugāju novada vēstures ekspozīcija	2012.	1	1	2018.	1	1
Akreditēts muzejs	2012.	0	0	2018.	0	1
Pašdarbnieku kolektīvi	2012.	11	11	2018.	11	11

Attēls 2.2.1. VTP2 attīstības rādītāju saiste ar AP 2013-2019 un AP 2020-2026

2.3. VTP3 – DABAS RESURSU ILGTSPĒJĪGA IZMANTOŠANA

Attīstības rādītājs	Attīstības programma (AP) 2013-2019			Attīstības programma (AP) 2020-2026		
	Bāzes gads	Vērtība	Plānotais rezultāts 2019.gadā	Bāzes gads	Vērtība	Prognozējamo rezultātu 2026.gadā
Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldības ēkām	2012.	1	2	2018.	3	6
Atkritumu šķīrošanas laukumi	2012.	0	8	2018.	8	10
Elektromobiļu uzlādes stacijas	2012.	0	0	2018.	0	1
Īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāni	2012.	0	2	2018.	0	2

Attēls 2.3.1. VTP3 attīstības rādītāju saiste ar AP 2013-2019 un AP 2020-2026

3. RUGĀJU NOVADA STRATĒĢISKO UZSTĀDĪJUMU ATBILSTĪBA LATGALES REĢIONA STRATĒĢIJAI

Rugāju novads ietilpst Latgales Plānošanas reģionā (LPR), kas sastāv no 2 republikas pilsētām – Daugavpils un Rēzeknes, kā arī 19 novadiem: Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu un Zilupes novada.

Latgales plānošanas reģiona izstrādātus Latgales novadu attīstības virzienus nosaka, ņemot vērā reģiona vajadzību analīzes rezultātus, ieinteresēto pušu viedokļus, kā arī nacionālos un ES plānošanas dokumentus.

Rugāju novada attīstības programmā nedefinētā vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa un vidējā termiņa prioritātes, kas iezīmē uzņēmējdarbības, infrastruktūras, izglītības, kultūras, sociālās un vides kvalitātes attīstību, pilnība atbilst Latgales Attīstības stratēģijas 2030 (turpmāk - Latgales stratēģija) lielajam mērķim - **panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai celtu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm**. Attīstības programmas rīcības un investīciju plānos paredzētās aktivitātes veicinās Rugāju novada vīzijas un stratēģisko mērķu sasniegšanu, kas ir daļa no Latgales stratēģijas īstenošanas.

Latgales Plānošanas reģiona stratēģiskie mērķi, attīstības virzieni, kā arī ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritātes pilnībā saskan ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030.gadam un Latvijas Nacionālās attīstības plānu (NAP) 2014.-2020.gadam, kas liecina, ka arī Rugāju novada stratēģiskie uzstādījumi ir saskaņā ar nacionālām attīstības vērtībām.

4. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA UN UZRAUDZĪBA

Par Rugāju novada Attīstības programmas 2020.-2026. gadam ieviešanu un īstenošanas uzraudzības kārtību ir atbildīga Rugāju novada domes Attīstības nodaļa, iesaistot pašvaldības struktūrvienības un iestādes.

Attīstības	Termiņš	Trīs gadu uzraudzības ziņojuma sagatavošana
	2022.gads	
	2024.gads	

programmas uzraudzības process paredz, ka pašvaldībai jā sagatavo trīs gadu uzraudzības ziņojums par attīstības programmas ieviešanu novadā (*skatīt Tabulu 4.1.*)

Tabula 4.1. Attīstības programmas uzraudzības ziņojuma sastādīšanas laika grafiks

Uzraudzības ziņojumā jāietver:

- novada attīstības rādītāji;
- īstenotās rīcības, saskaņā ar Rīcības plānu;
- veikto darbību rezultatīvie rādītāji;
- veikto darbību novirzes no plānotā;
- secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai.

Pamatojoties uz novada gada budžetu, pašvaldība katru gadu aktualizē attīstības programmas Rīcības plānu un Investīciju plānu, kā arī lemj par attīstības programmas stratēģiskās daļas aktualizācijas nepieciešamību.